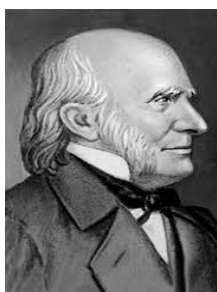

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

**ПЕРСОНАЛІЇ
У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ**

*Матеріали науково-практичної конференції здобувачів
першого (бакалаврського), другого (магістерського),
третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти,
вересень 2022 р., кафедра освітології та інноваційної педагогіки Харківського
національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди*

До 300-річчя з Дня народження Г.С. Сковороди

Харків – 2022

ЗМІСТ

Антіпова Д., Боярська-Хоменко А. Актуальність ідей В.О. Сухомлинського для сучасної школи.....	6
Бабак А., Ворожбіт-Горбатюк В., Борисенко Н. Внесок М.М. Раєвської-Іванової в розроблення ідеї креативності в освіті.....	8
Базилєва Є., Боярська-Хоменко А. Природовідповідне виховання за Й.Г. Песталоцці.....	10
Басенко О., Боярська-Хоменко А. Реалізація ідей Г.С Сковороди та К.Д. Ушинського в новій українській школі.....	12
Беліменко К., Боярська-Хоменко А. Здобутки і труднощі сучасної шкільної освіти	13
Білоусова Д., Яліна В. Виховання дітей дворянства.....	16
Божко Д., Боярська-Хоменко А. Ідея гуманізму: від Сократа до Януша Корчака.....	21
Бондаренко Є., Ворожбіт-Горбатюк В., Собченко Т. Макаренко А.С. про мету виховання.....	23
Боровок В., Яліна В. Педагогічний шлях Х.Д. Алчевської.....	26
Вінник Б., Ворожбіт-Горбатюк В., Собченко Т. Едвар де Боно в контексті формування компетентності економічної і фінансової грамотності особистості.....	29
Волкодав М., Боярська-Хоменко А. Гуманістична педагогіка М. Монтеня.....	31
Галушка К., Штефан Л. М. Крушельницький як один із послідовників провідних ідей курбасівської школи.....	33
Діденко С., Боярська-Хоменко А. Ідеї А.С. Макаренка та їх реалізація у сьогоденні.....	35
Донська К., Боярська-Хоменко А. Вимоги до вчителя за М. Монтесорі.....	37
Доценко Д., Боярська-Хоменко А. Адольф Дістервег як засновник ідеї реформування освіти.....	39
Калабіна С., Ворожбіт-Горбатюк В., Борисенко Н. Спадок Костянтина Ушинського через призму науково-дослідницької роботи студентів.....	41
Карнаух С., Твердохліб Т. Питання естетичного виховання в спадщині А. Макаренка.....	43
Кравцова М., Боярська-Хоменко А. Стереотипи суспільства –виклик для педагогів.....	46
Крисенко І., Яліна В. Педагогічні ідеї Софії Федорівни Русової.....	48

цікавим. Серед учнів Мар'яна Крушельницького багато людей, які стали двигунами нової шістдесятницької творчої культури в Україні [3].

Проаналізувавши впливи Л. Курбаса на М. Крушельницького можна зазначити, що учень був носієм багатьох театральних напрямів. Ця думка ґрунтується на тому, що специфіка театру Курбаса поєднувала у собі велику кількість театральних напрямів Європи.

Про життя і творчість М. Крушельницького ходять легенди, що мають під собою найреальнішу основу. Він був великим актором і педагогом. Його кінообрази в «Мартині Борулі» та інших фільмах і сьогодні викликають яскраві враження, а педагогічна діяльність вивчається і по сьогоднішній день завдяки учням, які транслюють ідеї свого вчителя і досягають значних успіхів як на українській театральній сцені, так і на європейській театральній арені.

Список використаних джерел

1. Левченко О. Мар'ян Крушельницький: історія на кінчиках пальців. *Дзеркало тижня*. 2010. Вип.2
2. Лесь Курбас у театральній діяльності, в оцінках сучасників, документи/ заг. ред., передм. і прим. В. Ревуцького. Балтимор; Торонто: Смолоскип, 1989. 1026 с.
3. Танюк Л. Мар'ян Крушельницький : школа образного перетворення, заповідана Лесем Курбасом. Київ: Либідь, 2007. 360 с

ІДЕЇ А.С. МАКАРЕНКА ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ У СЬОГОДЕННІ

Діденко Сергій
фізико-математичний факультет
ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник – А. Боярська-Хоменко

Постать Антона Семеновича Макаренка завжди викликала суперечки та жваві обговорення серед вчителів. Відомий він своєю системою освіти «важких» підлітків. Принцип, на якому вона базувалась – якомога більше вимог до дитини в поєднанні з повагою до вихованця. Не забуваймо, що починав він як керівник закладів освіти для неповнолітніх правопорушників. Діти, які туди потрапляли були жертвами фізичного та психологічного насилля, самі здійснювали правопорушення. Звісно, сімейне виховання, а

часто й освіта були відсутні. А.С. Макаренка не цікавило минуле вихованців, він пропонував їм почати життя з «чистого аркуша». В перший день, досє на учня знищувалось.

Великого значення А.С. Макаренко надавав сімейному вихованню. Одна з його праць була присвячена цьому питанню і називалась «Книга для батьків». Задача батьків та педагогів – виростити щасливу людину. А.С. Макаренко вважав, що впливає на виховання все – люди, книги, суспільство, але найбільшу важливість мають батьки та вчителі.

Багато порад видатного педагога ми використовуємо й зараз. А.С. Макаренко був впевнений, що лише щасливі батьки можуть виховати щасливу дитину. Не варто жертвувати для цього собою, відмовляти собі у всіх життєвих радощах. Мама в подертих черевиках та тато в подертих шкарпетках, не можуть стати прикладом для наслідування. Він також наголошував на силі прикладу, те, що вихователі роблять має співпадати з тим, що вони кажуть.

А.С. Макаренко говорить про неприпустимість крику та образ у виховному процесі. Прохання та доручення мають бути чіткими і врівноваженими. Обов'язково має бути сімейна дисципліна, і батьки, і діти мусять слідувати правилам та виконувати їх. Але він також наголошував, що без батьківської любові неможливо виховати повноцінного громадянина. Батьки повинні вміти розпізнавати «справжні» та «підробні» потреби дітей, а не виконувати їхні примхи.

Якщо розглядати систему в дії, то А.С. Макаренко прагнув виховати нову людину. Він був першим, хто ввів поняття педагогіка стосунків. Кожний член колективу, і вихованці, і вчителі брали участь у створенні цієї нової людини.

За своє життя А.С. Макаренко керував трьома закладами освіти. В його закладах не було ні парканів, ні охорони. Жоден вихованець не втік. І не було жодного рецидивіста серед колоністів. Колеги-педагоги критикували методику А.С. Макаренка. Його визнавали великим вчителем і водночас намагались відсторонити від вчительської роботи. З нього спробували зробити бюрократа. Система довіри, взаємоповаги, яку він побудував не відповідала вимогам авторитарного суспільства.

А.С. Макаренко використовував різні методи в своїй роботі. Наприклад, метод вибуху. Учневі, який був засуджений за крадіжку доручили перевезти значну суму грошей. Педагог називав це довірою в кредит.

Велику роль у вихованні А.С.Макаренка надавав праці. Всі його вихованці працювали. Але поряд з ними працювали і вчителі. Він знайомив учнів з основами економічних знань. Коли його вихованці починали самостійне доросле життя, вони могли не просто вижити, вони знали, що вони можуть та чого вони хочуть.

Україна зараз переживає важкий час. Багато дітей втрачають родини, ще більше отримують важкі фізичні та психологічні травми. У післявоєнний час потрібні будуть майстерні педагоги та психологи, щоб подолати ці наслідки. Система А.С.Макаренка впроваджувалась із цією ж метою та в подібний час. Звичайно її потрібно дещо модернізувати, врахувати нові реалії та потреби сьогодення, але як основа ця система допоможе подолати труднощі.

Список використаних джерел

1. Історія педагогіки: навч. посібник / За заг. ред. Троцько А.В. Харків, 2008.
2. Хрестоматія з історії педагогіки: у 2 т. / За заг. ред. Троцько А.В. Харків, 2011.
3. Макаренко А.С. Педагогічна поема. АСТ, 2019, 437 ст.
4. Ніжинський Н.П. Життя і педагогічна діяльність А.С. Макаренка. Київ : Рад. школа, 1967.304 с.
5. Ярмаченко М.Д. Сучасність педагогічної спадщини А.С. Макаренка. Київ : Т-во «Знання», 1988.48 с.

ВИМОГИ ДО ВЧИТЕЛЯ ЗА М. МОНТЕССОРІ

Донська Катерина
фізико-математичний факультет
ХНПУ імені Г.С.Сковороди

Науковий керівник – А. Боярська-Хоменко

В кожному столітті було багато видатних педагогів, які заклали зерно для розвитку педагогіки. Однією з таких видатних постатей була Марія Монтессорі, яка відкрила перший у Європі заклад для дітей з особливими освітніми потребами – ортофренічні школи[1].

Розглянемо вимоги Марії Монтессорі до вчителів ХХ століття. Перший крок, який повинен зробити майбутній монтессорі-вчитель – це «підготувати себе». Це означає, що кожний вчитель повинен розвивати свою уяву, вірити,